

REGIONÁLNÍ ROZVOJ
V SOUVISLOSTI
S KONCEPTEM
PERMAKULTURY,
SROVNÁNÍ S JINÝMI
KONCEPTY

Šárka Křepelková
26.10.2015

Permakultura

Tvořivá designová odpověď na svět s klesající dostupností energie a zdrojů.

- Upřednostňuje **využití současného bohatství** pro obnovu přírodního kapitálu, především stromů a lesů, coby prokázaného zdroje bohatství pro zabezpečení lidstva v budoucnosti s méně fosilními palivy.
- Zdůrazňuje „nový design“ **zdola nahoru**, který začíná u jednotlivců a domácností coby hybatelů změny na trhu, v komunitě a na kulturní úrovni.
- Pohlíží na **předindustriální udržitelné společnosti** jako na modely, které odrážejí nejzákladnější systémové a designové principy pozorovatelné v přírodě a které odpovídají postindustriálním systémům.

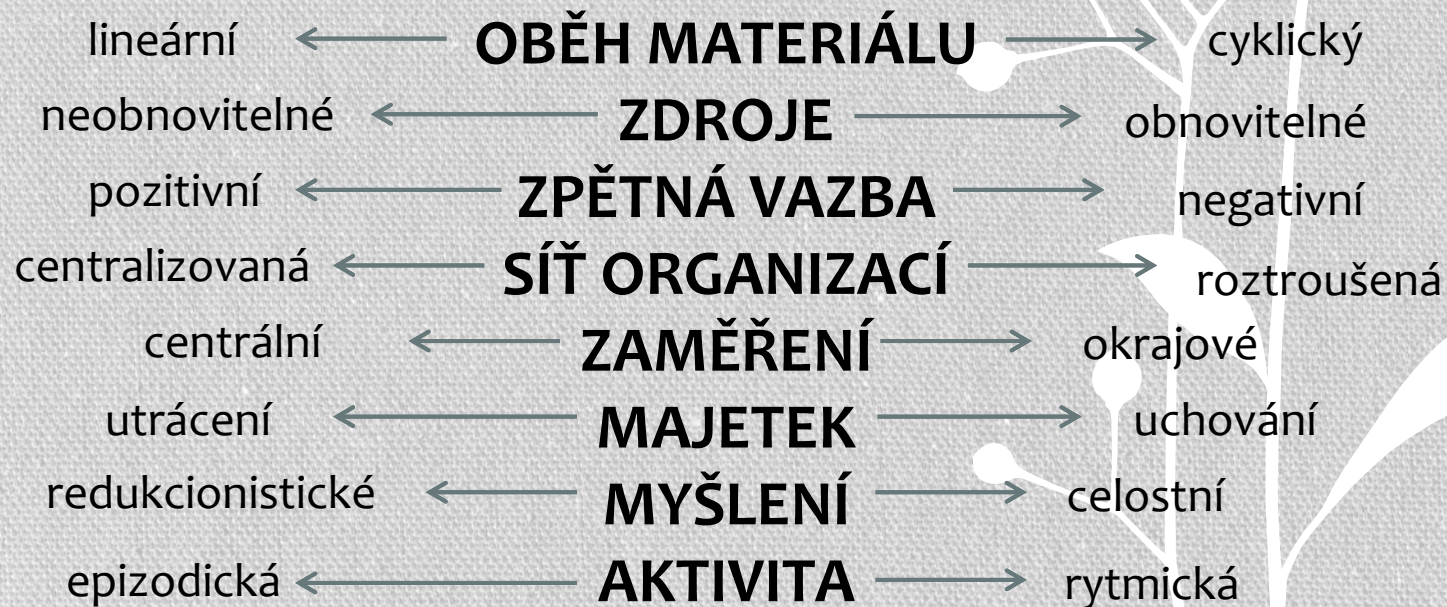
Trvalý růst, parciální výhody, globální trh

Současný způsob komerčního a spotřebního života.

- Využívá **bohatství nahromaděné v minulosti**, neobnovitelných fosilních paliv, bez ohledu na možnost jejich vyčerpání.
- Stojí na principu **zhora dolů**, který ovládají vlády a nadnárodní korporace.
- Pohlíží vpřed, zakládá na **vědě a pokroku**. Hlavní hodnotou je **zisk**.

ROZDÍLY MEZI PRŮMYSLOVOU A UDRŽITELNOU KULTUROU

PRINCIP 1: Pozoruj a jednej

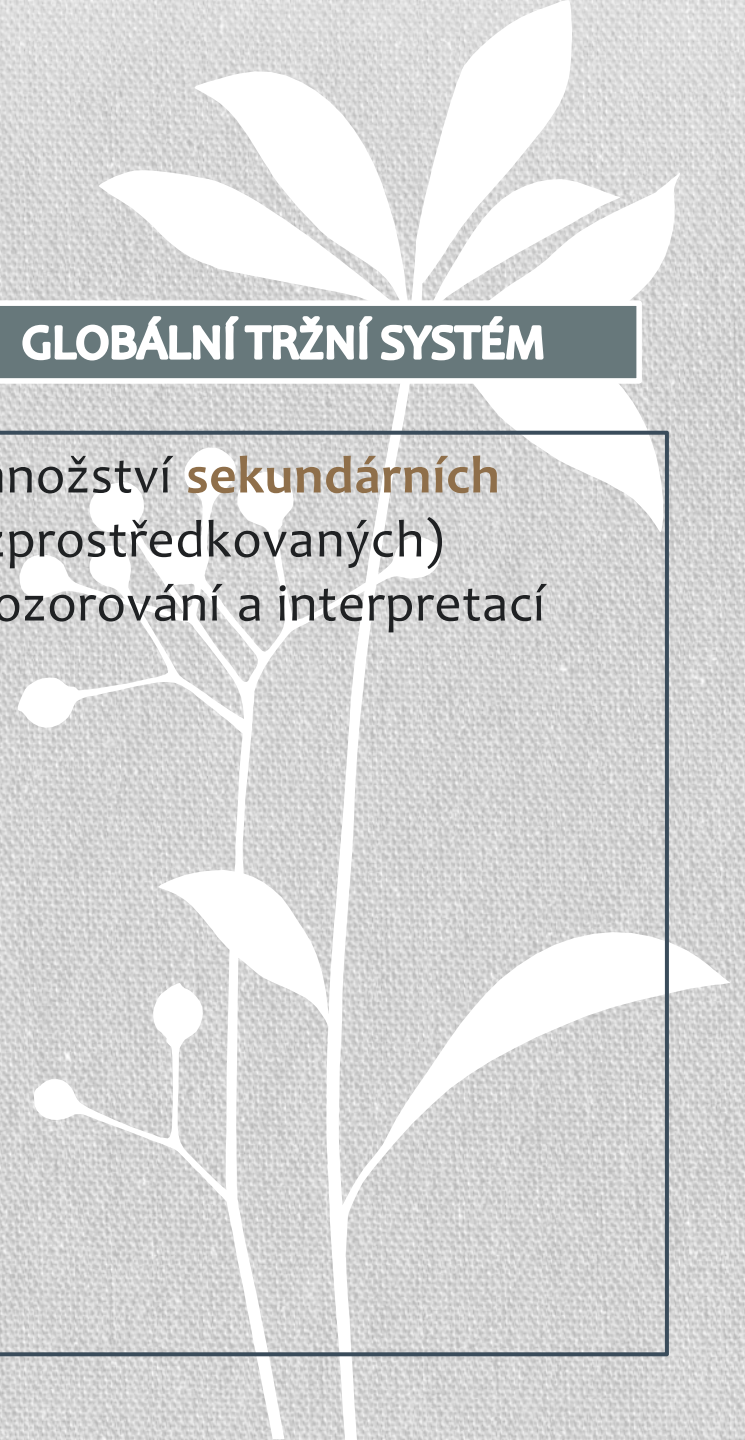
PERMAKULTURA

- vlastní **přímé pozorování** a obezřetnost
- třídění informací
- jednání na základě toho, co vidím v **bezprostředním** okolí a součinnosti

GLOBÁLNÍ TRŽNÍ SYSTÉM

- množství **sekundárních** (zprostředkovaných) pozorování a interpretací

PRINCIP 2: Zachycuj a uchovávej energii

PERMAKULTURA

- **lokální zdroje** energie pro naplnění našich potřeb
- energie je na pozadí, **řídí všechny systémy** přírodní i lidské
- sbírat a uskladňovat **okamžité zdroje**, kterými se v lokální krajině plýtvá (solární, větrná, biomasa, srážková voda)
- zásoby energie rozmanité, **malé, rozptýlené**, lehce použitelné, nejsou natolik drahé, aby lákaly k monopolizaci bohatství

GLOBALNÍ TRŽNÍ SYSTÉM

- nadměrná těžba **fosilních zdrojů** vedoucí k neudržitelnému stavu
- ignorování lokálních zdrojů energie
- přemýšlí o zdrojích energie jako o **palivech**
- zdroj **spolehlivě dostupný** (potraviny, paliva, materiály), zachycování a ukládání energie tak přestalo být důležité
- zásoby energie **vysokokapacitní, centralizované**

PRINCIP 3: Získávej výnos

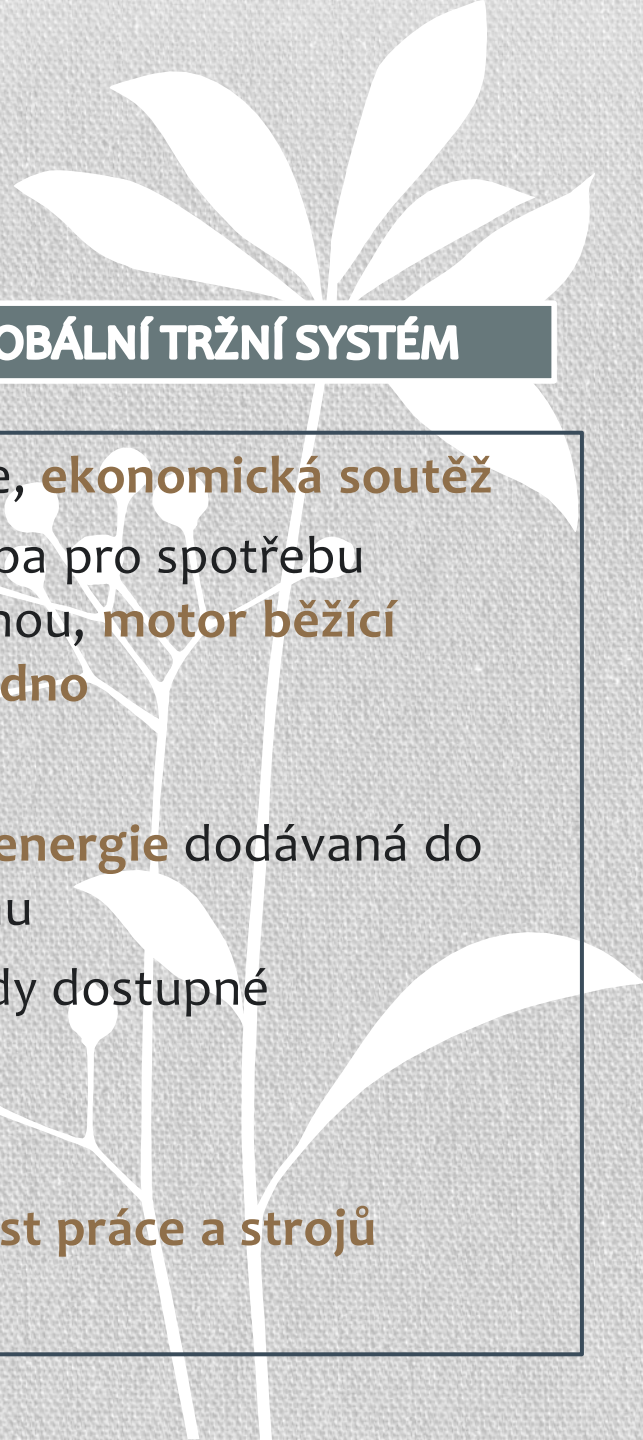
PERMAKULTURA

- kruh **kladné ZV**, soběstačnost na všech úrovních
- veškeré užívání přírodních zdrojů s dosažením **maximální možné účinnosti** (max. využití užitečné práce)
- **čistá dodávka** energie, která je beze ztrát
- napojení na cykly, sezónnost, časové rozvržení v závislosti na úrodě, uchovávání a dávkování
- volné systémy vydrží déle a pracují lépe
- **účinnost produktu**

GLOBALNÍ TRŽNÍ SYSTÉM

- selekce, **ekonomická soutěž**
- spotřeba pro spotřebu samotnou, **motor běžící naprázdno**
- **vnější energie** dodávaná do systému
- vše vždy dostupné
- **účinnost práce a strojů**

PRINCIP 4: Usměrňuj sebe sama a přijímej zpětnou vazbu

PERMAKULTURA

- samoregulační aspekty
- **potřeba osobní odpovědnosti**
- v praxi to může vyžadovat přijetí větších dopadů na místní životní prostředí, výměnou za větší soběstačnost a kontrolu
- menší závislost na centralizovaných strojích
- selhání jednoho prvku nevede k dominovému zhroucení systému
- malé systémy **přizpůsobivější**, pružnější

GLOBALNÍ TRŽNÍ SYSTÉM

- **závislost** na velkých, často vzdálených systémech zajišťujících naše potřeby, a zároveň očekávání enormní svobody v tom, co děláme bez vnější kontroly
- ekonomické a jiné výhody **soustředěné v bohatých centrech**, zatímco nepříznivé dopady na společnost a životní prostředí se hromadí na jejich okrajích
- **závislost** center
- **závislost** na vnějších zdrojích
- velké mocné systémy se dokáží bránit důsledkům malých pohrom, nedostatek schopnosti vyrovnat se s velkými

PRINCIP 5: Využijte obnovu zdrojů a važ si jich

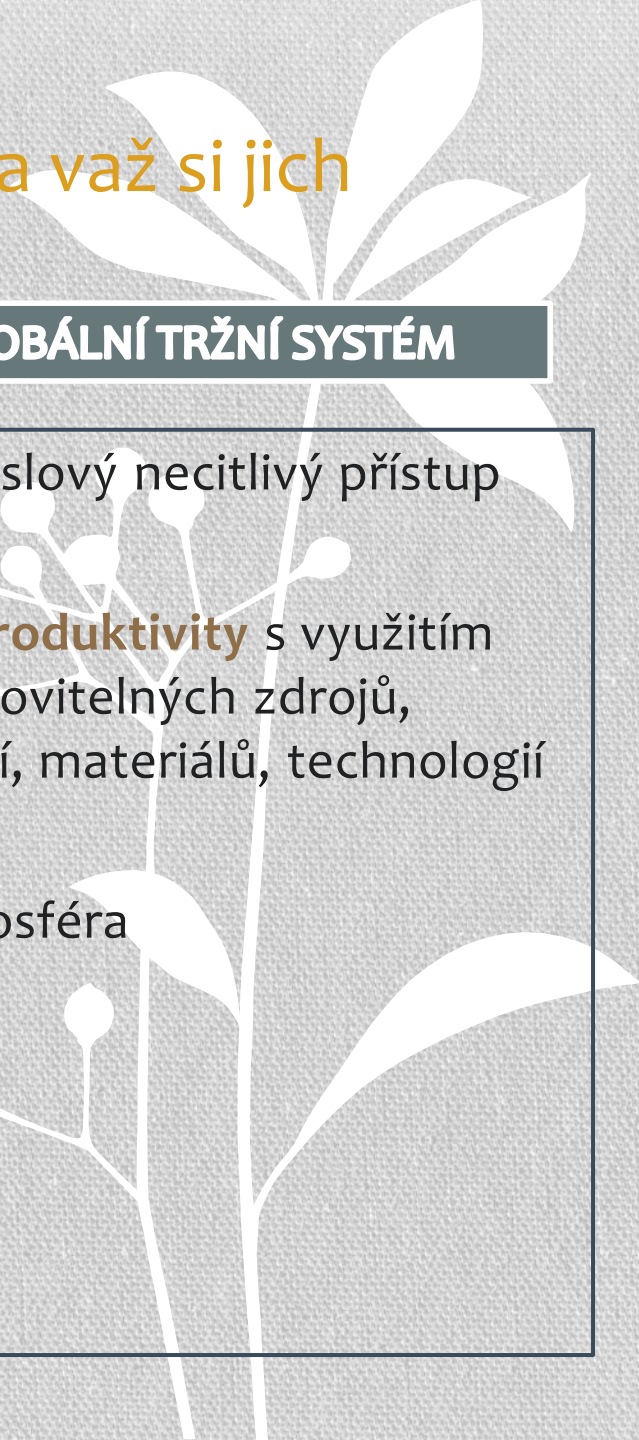
PERMAKULTURA

- obnovitelné zdroje jako **příjem**, neobnovitelné jako **kapitál**
- využít vše, co obnovitelné zdroje nabízí a zajištění, že využívání zdrojů je v obnovitelných mezích
- **princip probírek** – slabé nízkoenergetické kusy, rozvoj těch silných
- **obnovitelné služby z přírody** – využití služeb organismů, ekologických služeb (čištění vod, kompostování, přírodní technologie)
- úzké soužití a využití přírody

GLOBÁLNÍ TRŽNÍ SYSTÉM

- průmyslový necitlivý přístup
- **růst produktivity** s využitím neobnovitelných zdrojů, energií, materiálů, technologií
- technosféra

PRINCIP 6: Nevytvářej odpad

PERMAKULTURA

- cyklus, **odpad jako zdroj**
- odmítej, redukuj, opakovaně využij, opravuj, recykluj
- **získej více z mála**
- **trvalost a údržba**

GLOBÁLNÍ TRŽNÍ SYSTÉM

- vstup → výstup
- konzumace → vyměšování (odpad)
- vysokoenergetické zdroje **plýtvavé**
- extravagance a výjimečnost se mění v nutnost
- průmyslová recyklace (splyovny, bioplynky) – přechodové strategie
- **pokrok** a novinky, **efektivita**

PRINCIP 7: Navrhuj od vzorů k detailům

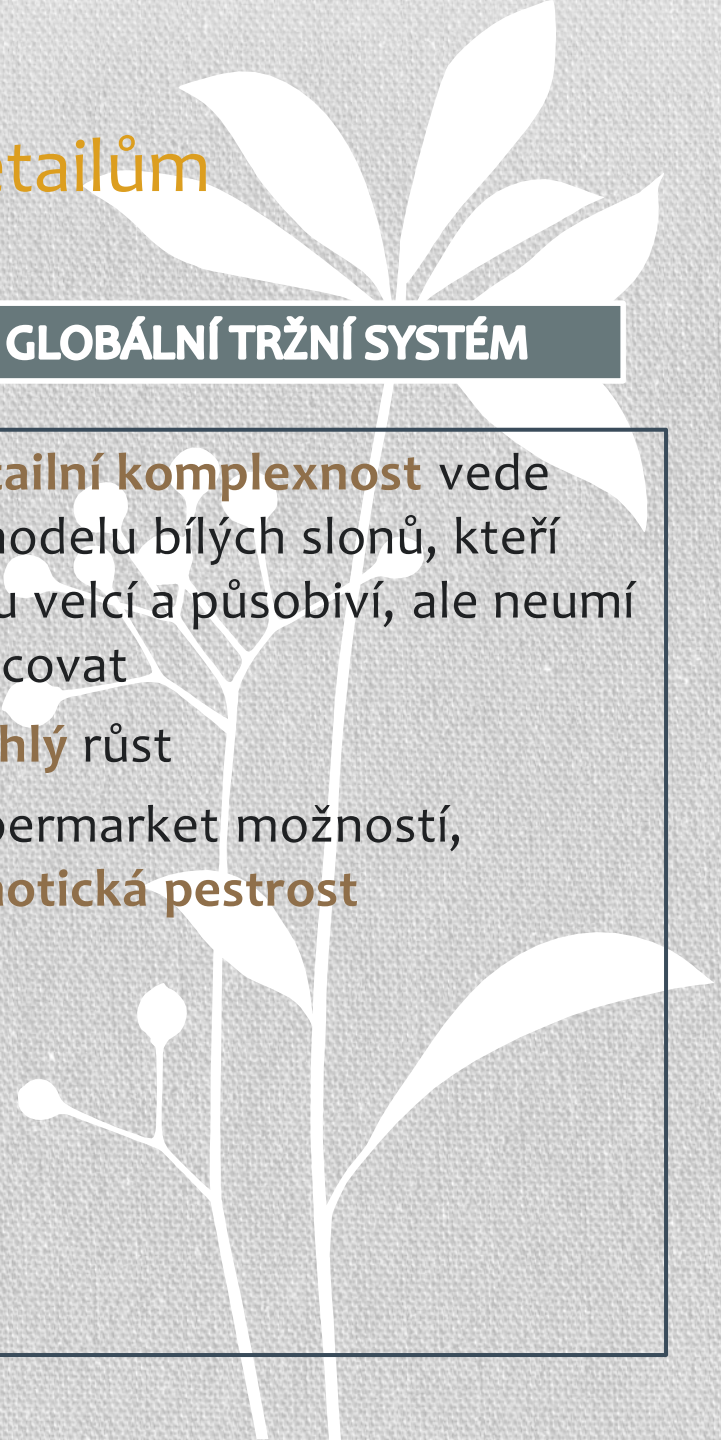
PERMAKULTURA

- funkční systémy se rozvíjí od **jednoduchých** systémů – důležité je najít vhodný vzor, který bude funkční
- **pomalý** růst
- **bioregionální architektura**

GLOBÁLNÍ TRŽNÍ SYSTÉM

- **detailní komplexnost** vede k modelu bílých slonů, kteří jsou velcí a působiví, ale neumí pracovat
- **rychlý** růst
- supermarket možností, **chaotická pestrost**

PRINCIP 8: Dej přednost začleňování před oddělováním

PERMAKULTURA

- **složitý systém** vztahů
- vzájemné **sybiotické** vztahy
- každý prvek vykonává **mnoho** funkcí
- mnohostranné využití rostlin a zvířat
- každá důležitá funkce je zajišťována mnoha prvky
- vytváření **komunit**

GLOBÁLNÍ TRŽNÍ SYSTÉM

- **redukce** na jednotlivosti
- **predace** a soutěživost
- jeden prvek = **jedna** funkce
- průmyslové zemědělství udržuje podmínky pro jeden druh díky vysokým vstupům energie + maximální zisk z 1 produktu
- **individualismus**

PRINCIP 9: Využivej malých a pomalých řešení

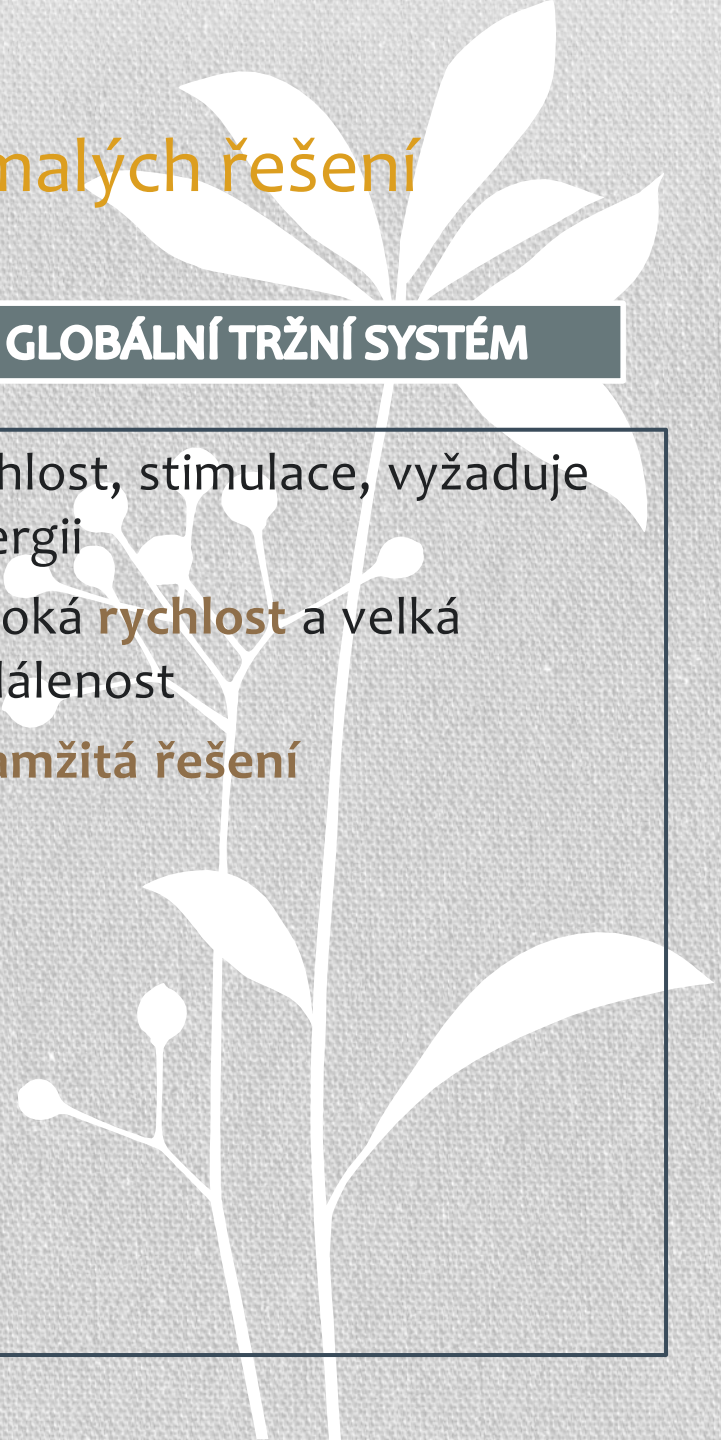
PERMAKULTURA

- lidský rozměr a kapacita jako měřítko
- místní a **pomalý**
- **dlouhodobé plánování**

GLOBÁLNÍ TRŽNÍ SYSTÉM

- rychlost, stimulace, vyžaduje energii
- vysoká **rychlost** a velká vzdálenost
- **okamžitá řešení**

PRINCIP 10: Využívej rozmanitosti a važ si jí

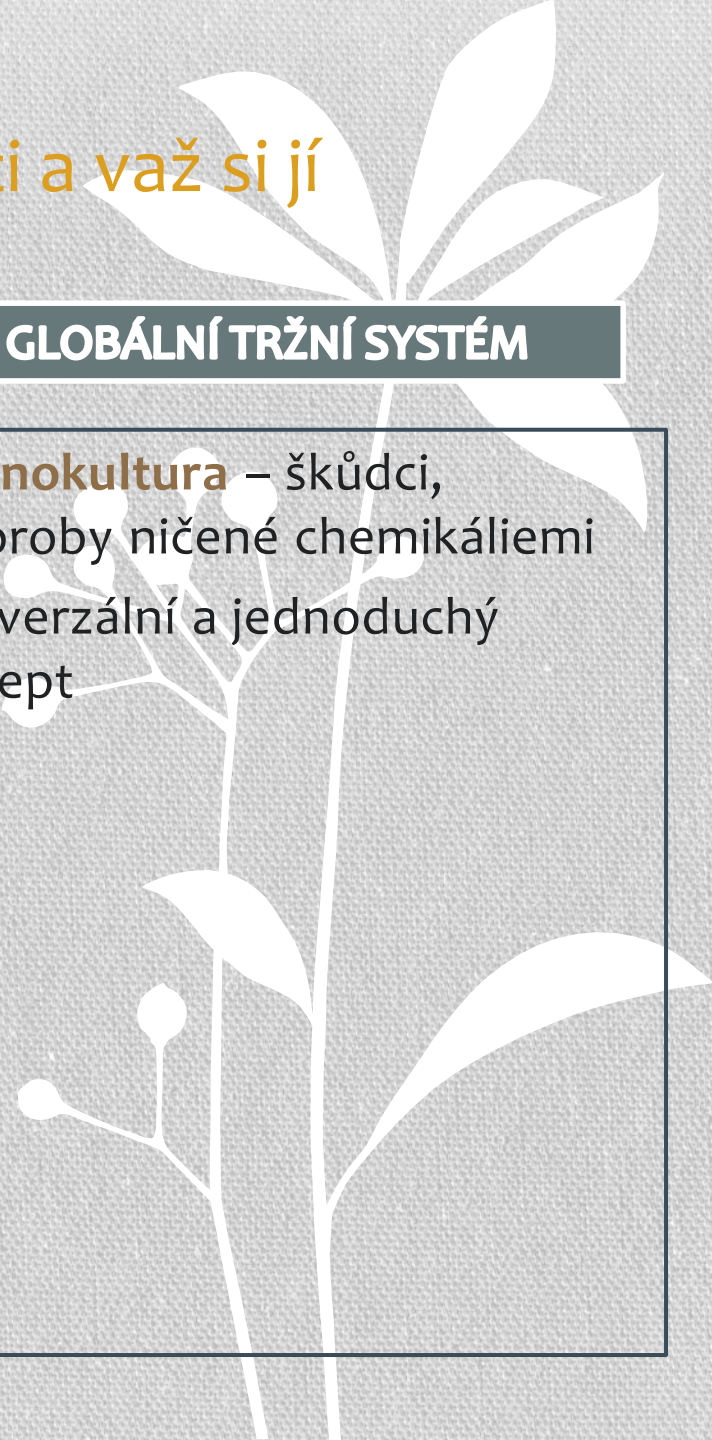
PERMAKULTURA

- **polykultura**
- rozmanitost na všech úrovních
- konkrétní, místní, integrované a víceaspektové řešení

GLOBÁLNÍ TRŽNÍ SYSTÉM

- **monokultura** – škůdci, choroby ničené chemikáliemi
- univerzální a jednoduchý recept

PRINCIP 11: Využívej rozmanitosti a važ si jí

PRINCIP 12: Využívej změnu tvořivě a tvořivě na ni reaguj

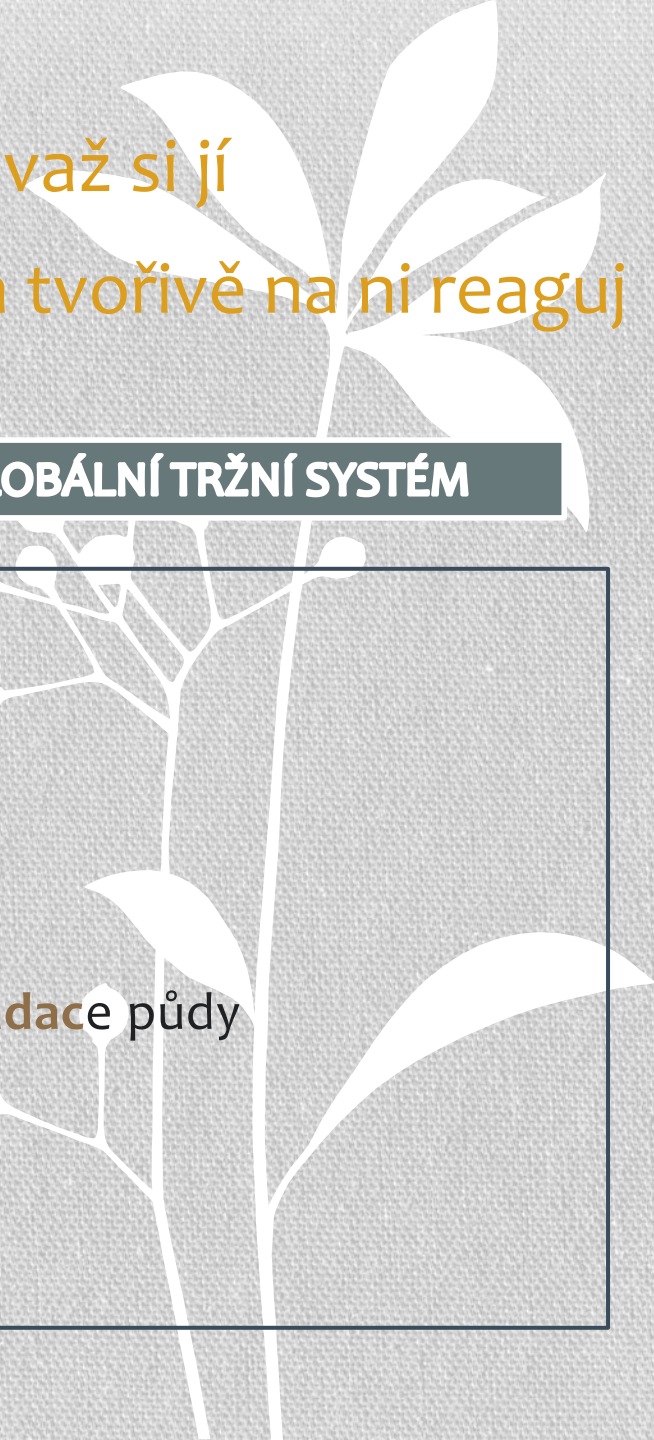
PERMAKULTURA

- nejběžnější, nejzřetelnější a nejpoblárnější není vždy nutně to nejdůležitější či nejvlivnější
- dlouhodobé **obnovné** procesy

GLOBÁLNÍ TRŽNÍ SYSTÉM

- **degradace** půdy

VLASTNOSTI UDRŽITELNÝCH KOMUNIT

MÍSTNÍ A BIOREGIONÁLNÍ POLITICKÉ A EKONOMICKÉ
STRUKTURY

-

KŘÍŽOVÉ OBOHACOVÁNÍ – BIOENERGETICKÉ, RASOVÉ,
KULTURNÍ A INTELEKTUÁLNÍ – POSKYTUJÍCÍ PŘIROZENOU
HYBRIDNÍ SÍLU

-

DOSTUPNOST A NÍZKÁ ZÁVISLOST NA NÁKLADNÝCH A
CENTRALIZOVANÝCH TECHNOLOGIÍCH

-

SCHOPNOST VÝVOJE **PO MALÝCH KRŮČCÍCH** SE ZPĚTNOU
VAZBOU A PROPRACOVANOSTÍ

Děkuji za pozornost.

Zdroje:

HOLMGREN, D.: Permaculture: Principles and Pathways Beyond Sustainability. Holmgren Design Services, Australia, 2003, 286 s. ISBN-10: 0646418440

MOLISSON, B. Úvod do permakultury. 2. vyd. Tyalgum: Tagari Publications, 1998. 178 s.